

Charakterystyka pracy doktorskiej – Ks. Grzegorz Jerzy Zakrzewski

Niniejsza dysertacja nosząca tytuł: *Ewangelizacyjna odnowa formacji chrześcijańskiej w Polsce. Studium katechetyczne w świetle adhortacji „Evangelii gaudium”* stara się odpowiedzieć na pytanie: Jak powinna przebiegać odnowa formacji chrześcijańskiej w Polsce, żeby była ona wierna ewangelizacyjnym wskazaniom Kościoła zawartym w licznych dokumentach, a zwłaszcza w adhortacji *Evangelii gaudium*? Zagadnienie ewangelizacji oraz nowej ewangelizacji jest tematem ciągle aktualnym, szeroko omawianym w licznych dokumentach Kościoła i komentowanym w wielu publikacjach.

Do podstawowych źródeł wymaganych do omówienia tej dysertacji należy zaliczyć przede wszystkim samą adhortację *Evangelii gaudium*, która jest fundamentalnym dokumentem ukierunkującym wizję całej pracy. Ponadto należy wymienić dokumenty powiązane z samą adhortacją takie jak *Lineamenta* do XIII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów o nowej ewangelizacji, a także *Instrumentum laboris* związane z tym samym synodem. Nie można pominąć także dokumentów z Aparecidy, noszące podtytuł: *Jesteśmy uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa, aby nasze narody miały w nim życie*. Są to dokumenty V Ogólnej Konferencji Episkopatów Ameryki Łacińskiej i Karaibów, których redaktorem był kardynał Jorge Mario Bergoglio, obecny papież Franciszek. Ponadto do źródeł należy zaliczyć dokumenty II Soboru Watykańskiego, a szczególnie konstytucje *Lumen gentium* oraz *Gaudium et spes*, a także dekryty *Apostolicam actuositatem* i *Ad gentes*. Ważne będą także dokumenty poprzedników papieża Franciszka takiej jak adhortacja bł. Pawła VI *Evangelii nuntiandi* i dokumenty św. Jana Pawła II takiej jak encyklika *Redemptoris missio*, adhortacja *Christifideles laici* czy list apostolski *Novo millennio ineunte*, a także bulla Benedykta XVI erygująca Papieską Radę ds. Nowej Ewangelizacji *Ubicumque et semper*.

Struktura pracy została podzielona na 5 rozdziałów. Pierwszy z nich omawia zagadnienie biblijnych i eklezjologiczne podstawy ewangelizacji, ze szczególnym uwzględnieniem nauczania II Soboru Watykańskiego, kształtowania się określenia nowej ewangelizacji, a także jej wizji wypracowanej przez adhortację papieża Franciszka *Evangelii gaudium*. Wskazuje on, że misyjność przynależy ściśle do istoty Kościoła, założonego przez Jezusa Chrystusa i prowadzonego przez Ducha Świętego. Wzorcem tej misyjności jest postawa samego Nauczyciela z Nazaretu oraz Apostołów, którzy ukazują modele ewangelizacji. Omówione jest pojęcie nowej ewangelizacji w jej zakresie historycznym i treściowym, przede wszystkim z uwzględnieniem jej adresatów. Model ewangelizacji

promowany przez papieża Franciszka obejmuje dwa kluczowe aspekty: postawę ucznia-misjonarza i pojęcie nawrócenia pastoralnego.

Kolejny, drugi rozdział niniejszej dysertacji obejmuje przedstawienie współczesnego kontekstu kulturowego, który jest wyzwaniem, ale jednocześnie środowiskiem ewangelizacyjnej działalności Kościoła. W tym kontekście kulturowym w sposób szczególny jest przedstawiona perspektywa postmodernizmu i globalizacji, a także podejmowana dzisiaj powszechnie dyskusja nad przemianami religijności nazywanymi sekularyzacją. Ten rozdział obejmuje także analizę środków społecznego przekazu, które są jednym z najbardziej wyrazistych katalizatorów współczesnych przemian kulturowych.

Następny, trzeci rozdział pracy porusza zagadnienie odnowy formacji chrześcijańskiej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem akcentu położonego na wymiar ewangelizacyjny. Jest tutaj omówione znaczenie misyjności, a także warunki, które muszą być spełnione, aby można było określać kogoś mianem ucznia Jezusa Chrystusa. Ukazuje on, że świadectwo, które jest podstawowym warunkiem skutecznej ewangelizacji, obejmującym koncepcję ucznia-misjonarza wypracowaną przed dokumenty z Aparecidy oraz rozpowszechnioną przez adhortację *Evangelii gaudium*. Ponadto ta część pracy przedstawiona droga formacji ucznia i warunki bycia nim, a także zagrożenia, jakie mogą się na tej drodze pojawić.

Czwarty rozdział przedstawia kerygmatyczno-mistagogiczną odnowę ewangelizacji, a zatem ukazuje pierwszeństwo kerygmatu w formacji chrześcijańskiej oraz jego podstawowe elementy. Kerygmat, na który składa się podstawowe orędzie chrześcijańskie mówiące o miłości Boga, grzechu, który oddziela człowieka od Boga, zbawieniu w Jezusie Chrystusie i nawróceniu w mocy Ducha Świętego prowadzącego do wspólnoty Kościoła, ma być ciągle na nowo przeżywany. Dlatego pierwszeństwo kerygmatu nie może być tylko chronologiczne, ale także musi przecinać jako centrum i serce cały proces odnowionej chrześcijańskiej formacji. Konsekwencje przyjęcia kerygmatu – wejście w perspektywę mistagogii – jest naturalną konsekwencją tego procesu i prowadzi do głębi zjednoczenia z Chrystusem.

Ostatni, piątym rozdziale poddaje analizie środowiska, formy i metody odnowionej formacji chrześcijańskiej. Jako środowiska są uwzględnione takie przestrzenie jak: rodzina, parafia, szkoła, a także środki społecznego przekazu, nie zawsze postrzegane jako przestrzeń ewangelizacji, ale czasem jako narzędzie. Liczne omówione formy i metody ewangelizacji pozwalają odkryć olbrzymią różnorodność tych narzędzi występującą w dzisiejszym Kościele Katolickim. Formy i metody obejmują zarówno środowiska lokalne jak i globalne, dzięki czemu orędzie zbawienia może dotrzeć do każdego człowieka.

Niniejsza dysertacja poświęcona ewangelizacyjnej odnowie formacji chrześcijańskiej w Polsce wskazuje też jasne perspektywy pracy na przyszłość, ukierunkowując duszpasterstwo i katechezę w duchu ewangelizacyjnym, w świetle wskazań *Evangelii gaudium*. Pokazuje także nowe perspektywy oraz drogę dla dalszych poszukiwań, szczególnie w zakresie szczegółowych programów formacji w seminariach i wśród ewangelizatorów świeckich, wypracowywania programów formacji mistagogicznej po przyjęciu kerygmatu, a także poszukiwania nowych form i metod, które pozwolą jeszcze skuteczniej głosić i urzeczywistnić Królestwo Boże.